

Autism WenDo

Przemoc wobec autystycznych kobiet i dziewczyn jest faktem

Co możecie?

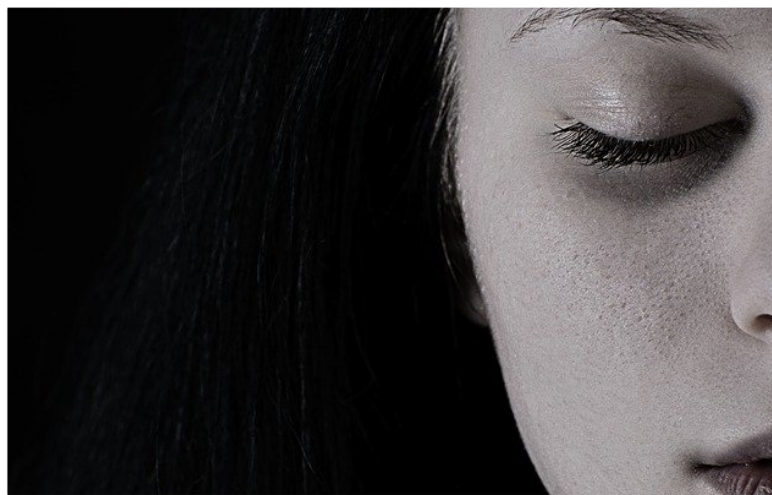
Jako trenerki WenDo możecie poznać specyfikę autystycznych kobiet i dziewcząt oraz skutecznie pomagać im w budowaniu lepszej wizji samych siebie oraz swoich możliwości w zetknięciu się ze zjawiskiem przemocy.

Co jest potrzebne?

Nic specjalnego.

Odrobina wiedzy i empatia. W polskich mediach bardzo często możecie przeczytać o tym, że osoby autystyczne nie mają empatii. Nic bardziej błędnego. Zwykle są bardzo wrażliwymi osobami, które mają trudność z ekspresją swojej emocjonalności. Ta specyficzna cecha pociąga za sobą trudności w broniieniu się przed zagrażającymi sytuacjami.

Specyficzny rozwój i ekspresja dziewczyn i kobiet rozwijających się w spektrum autyzmu powoduje także, że otoczenie bardzo słabo z nimi empatyzuje. Jak pokazują badania, dorosłe osoby z autyzmem łatwiej empatyzują z ludźmi nieautystycznymi, niż odwrotnie. Dlatego empatia jest tak ważna.

Dlaczego to jest ważne?

Kiedy zastanawiamy się nad zjawiskiem przemocy wobec dziewcząt i kobiet ogółem, nie zdajemy sobie sprawy z tego, że wśród nich istnieją grupy szczególnie zagrożone. Problem wielokrotnie bagatelizowany w naszym kraju w odniesieniu do kobiet i dziewcząt z populacji ogólnej wydaje się kompletnie pomijany, gdy odnieść go do grup szczególnie defaworyzowanych.

Niepełnosprawne...

Nie posiadamy w Polsce szczegółowych danych, dotyczących skali zjawiska przemocy w odniesieniu do kobiet niepełnosprawnych ogółem.

Dane przedstawione przez National Center for Injury Prevention and Control (USA, 2003) pokazują sytuację kobiet niepełnosprawnych intelektualnie i mówią o tym, że aż 79% z nich doświadczyło przemocy.

Czego potrzebują dziewczyny i kobiety ze spektrum autyzmu od Was?

O empatii już wspominałyśmy. I w zasadzie, na tym można byłoby zakończyć listę potrzeb, bo jeśli jesteśmy empatyczne, damy sobie radę ze wszystkim. Zdajemy sobie jednak sprawę z tego, że to wszystko nie jest takie proste. I z tego, że nie można 100% czasu trwać w empatycznej obserwacji cudzych potrzeb.

Bardzo trudno jest wyszczególnić potrzeby, które dotyczą absolutnie wszystkich dziewczyn w spektrum. Nasza ankieta na temat procesu WenDo, którą przeprowadziłyśmy właśnie wśród autystycznych kobiet, pokazała to ogromne zróżnicowanie. Część dziewczyn absolutnie nie akceptowała ćwiczeń w których konieczny był bliski kontakt fizyczny. Dla wielu trudna była szczególnie praca z głosem.

Wydaje się, że kluczowe jest zaakceptowanie, że autystyczne uczestniczki procesu WenDo nie będą chciały uczestniczyć we wszystkim. Szczególnie, jeżeli będą brały udział w warsztatach ogólnodostępnych, jako jedne z wielu, różnorodnych kobiet.

W USA szacuje się, że ryzyko wykorzystania seksualnego dla kobiety niepełnosprawnej jest blisko pięć razy wyższe niż w populacji ogólnej. Dane z raportu Parlamentu Europejskiego (2007 r.) są podobnie poruszające. Według nich, aż 80% kobiet niepełnosprawnych doświadcza przemocy, a prawdopodobieństwo przemocy seksualnej, podobnie jak w USA, jest pięciokrotnie wyższe.

Autystyczne...

Nie znamy szczegółowo sytuacji kobiet i dziewcząt ze spektrum autyzmu. Społeczne tabu, wstyd, często ukrywanie przez najbliższe środowisko przypadków przemocy, niezdolność do zadbania o własne prawa, brak możliwości wglądu we własne cierpienie i traumę, to tylko nieliczne przyczyny takiego stanu rzeczy. Wyjątkowość sytuacji kobiet autystycznych na tle populacji ogólnej wynika z wielu czynników. W porównaniu z populacją ogólną, dziewczyny i kobiety mają znacznie mniejsze możliwości chronienia się przed przemocą.

Dlaczego tak się dzieje?

Z racji specyfiki swojego rozwoju nie posiadają tak sprawnych mechanizmów obronnych, pozwalających zidentyfikować potencjalnych sprawców przemocy. Od wczesnego dzieciństwa osoby autystyczne mają odmienną od większości ludzi ekspresję swoich emocji. Te nietypowe kody emocjonalne powodują, że w toku wychowania, dziecko rozwijające się w spektrum autyzmu nie ma szans na zbudowanie kompletnej wiedzy o swojej emocjonalności i potrzebach. Do tego potrzebna jest odpowiedź ze strony otoczenia, które nie potrafi reagować na odmienną ekspresję osób

Dotyk

Dla części kobiet, które wzięły udział w naszym badaniu, szczególnym problemem były ćwiczenia wymagające bardzo bliskiego kontaktu fizycznego. Większość była w stanie zaakceptować same ćwiczenia ciosów, czy oswojonych, ale inne pomysły zdecydowanie nie wzbudziły entuzjazmu w badanej grupie.

Głos

Ważnym elementem treningu WenDo jest praca z głosem. Tymczasem ten obszar może być szczególnie trudny dla dziewczyn i kobiet w spektrum autyzmu. Z jednej strony dlatego, że częsty u kobiet w ogóle problem blokad w tym obszarze jest w populacji autystycznej wzmocniony przez jeszcze większe zazwyczaj, wychowanie do posłuszeństwa. Ponadto wiele osób autystycznych ma „dziwny” tembr głosu, sposób akcentowania czy po prostu wymowę. To powoduje, że od małego spotykają się z uwagami na ten temat. Blokady narastają. Zalecamy szczególną wrażliwość w tym obszarze, jeżeli pracujesz z dziewczyną w spektrum.

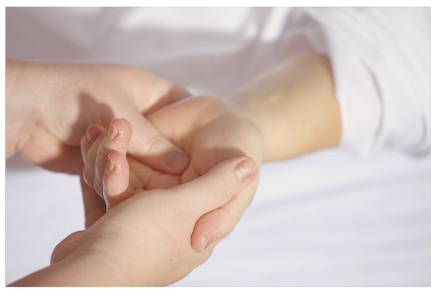
autystycznych i na ogół zwyczajnie ją tłumi. W naszym kraju mamy problem z bardzo przemocowym wychowywaniem dziewczynek do roli społecznej ogółem. Tymczasem, w odniesieniu do dziewcząt autystycznych problem jest jeszcze poważniejszy.

Wychowywane do posłuszeństwa, tłumione od małego, dziewczyny w spektrum autyzmu nic o sobie nie wiedzą. Często nie potrafią odmawiać. Bardzo często nie wiedzą, że mają prawo się chronić, odpoczywać, być sobą...

Jeżeli doświadczają ukierunkowanej przemocy, nie potrafią sobie poradzić. Zwykle nie przerywają pasma zdarzeń, nie szukają pomocy, skłonne są przyjmować dowolne tłumaczenia, wyjaśnienia i deklaracje ze strony sprawcy jako „dobrą monetę”.

Wiarygodność...

Dodatkowo, najczęściej nikt im nie wierzy. Jeżeli nawet dziewczynka, kobieta zwróci się do kogoś o pomoc, to niekoniecznie ją otrzyma. Wiarygodność osób autystycznych, szczególnie z

Czy możecie nam pomóc? Czy my możemy Wam pomóc?

Jako trenerki WenDo macie ogromne doświadczenie.

Prawdopodobnie sytuacji takich, gdzie będziecie świadome kontaktu z osobą autystyczną nie doświadczyście zbyt wielu. Niemniej, zachęcamy Was bardzo do działań we współpracy ze szkołami specjalnymi, ośrodkami dla osób autystycznych z niepełnosprawnościami, czy organizacjami pozarządowymi wspierającymi ludzi w spektrum autyzmu. Szczególnie wśród niepełnosprawnych kobiet autystycznych problem przemocy jest dotkliwy. One są niemal całkowicie bezbronne.

Jeżeli będziecie miały ochotę się z nami skontaktować, zróbcie to. Gosia z pewnością chętnie podzieli się z Wami doświadczeniem trenerki WenDo, która także zna dobrze osoby autystyczne. Ewa i Aśka są w spektrum autyzmu a także zawodowo wspierają osoby autystyczne. Obie brały udział w WenDo i też chętnie podzielą się doświadczeniem.

Piszcie do nas śmiało na adres Gosi: phenomeno90@gmail.com

niepełnosprawnościami oceniana jest zwykle niżej niż wiarygodność przeciętnie rozwijających dzieci, zwłaszcza jeżeli ich słowa zestawiane są z wypowiedziami pełnosprawnych sprawców.

Na tym tle, mogłoby się wydawać, że sprawne intelektualnie, werbalne kobiety w spektrum autyzmu są w preferowanej pozycji, podobnie jak kobiety nieautystyczne. Niestety, doświadczenie z pracy terapeutycznej pokazuje zgoła inny obraz. Zdecydowana większość z nich ma za sobą doświadczenie przemocy seksualnej i psychicznej. Z łatwością dają się manipulować, wyniszczać i dręczyć. I podobnie jak dziewczyny z niepełnosprawnościami - mają znikomą pomoc od otoczenia.

Dlatego chcemy uwrażliwić trenerki WenDo na szczególne potrzeby kobiet i dziewczyn ze spektrum autyzmu. Pomoc jest niezbędną!

Jesteśmy przekonane, że wspólnie możemy pomóc dziewczynom i kobietom rozwijającym się w spektrum autyzmu znaleźć w sobie siłę, by chronić się przed przemocą.

*Zespół Autism WenDo
Ewa Furgał, Gośka Kulczycka, Aśka Ławicka*

Czego na pewno nie mówić?

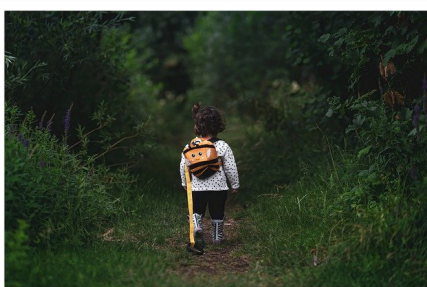
Najważniejsze, co musicie wiedzieć o spektrum autyzmu to, że...

Autyzm to nie jest choroba!!!

Niezależnie od tego, co wypisują media nie mówcie takich rzeczy jak:

- chory na autyzm
- cierpiący na autyzm
- zaburzony
- zmagający się z autyzmem
- osoba z tą przypadłością

Wiemy, że taki przekaz jest mocno utrwalony w świadomości społecznej. Współczesna nauka mówi nam jednak jasno i wyraźnie, że spektrum autyzmu powinniśmy rozpatrywać jako odmienny od najbardziej powszechnego rozwój człowieka. Wariant, odrębność rozwojową, która dotyczy około 1-3% społeczeństwa. Część osób autystycznych jest niepełnosprawna, także intelektualnie. Te osoby, podobnie jak nieautystyczne osoby z różnymi niepełnosprawnościami wymagają szczególnego wsparcia i pomocy.

Jeszcze słów kilka o języku...

W środowisku osób autystycznych od wielu lat toczy się debata na temat języka, jakim ludzie nieneurotypowi powinni być opisywani. W dyskursie społecznym spotkacie się na pewno z określaniami takimi jak:

- osoba z autyzmem/zespołem Aspergera
- osoba autystyczna
- osoba w spektrum autyzmu
- osoba nieneurotypowa
- osoba rozwijająca się w spektrum autyzmu

Chcemy Wam powiedzieć, że **każde** z tych określeń jest akceptowalne dla jakiejś części osób w spektrum autyzmu. Jak widzicie, my używamy ich zamiennie. Kiedy rozmawiacie z konkretną osobą autystyczną, warto po prostu zwyczajnie ją zapytać, którą z tych form preferuje. Podobnie rzecz wygląda z opisem niepełnosprawności. Wielu samorzeczników z niepełnosprawnością preferuje jednak formę first-identity, czyli wolą być niepełnosprawne niż z niepełnosprawnością. Wydaje nam się, że niezależnie od osobistych poglądów na ten temat - w kontakcie z żywym człowiekiem, warto po prostu uszanować jego pogląd na ten temat.

Część osób w spektrum autyzmu używa także różnych zdrobnień, jak autystka, aspi i.in.